

Traballando coa información

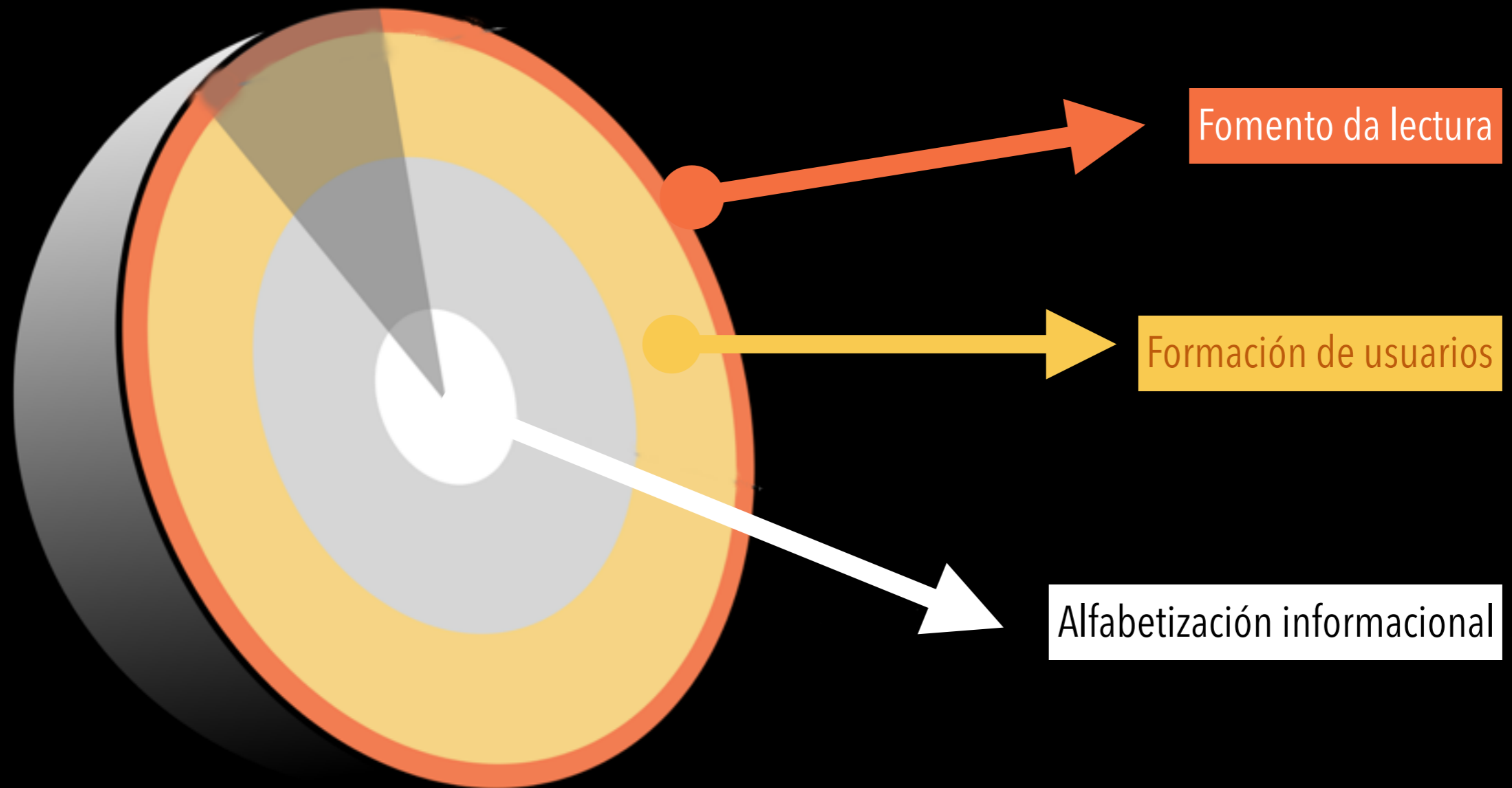

Asun Carballo
@AsunCarballo
CFR de Ourense 2018

ALFIN
MODELO DAS TRES FASES

A biblioteca escolar

Alfabetización informacional

QUE?

CANDO

precisas a información

POR QUE

necesitas a información

ONDE

atopala

COMO

avaliála, empregala e comunicála

INFORMACIÓN

Alfabetización informacional

QUE?

É saber cando e por que precisas información, onde atopala, e como avaliala, empregala e comunicala dun xeito ético.

CILIP. UK, 2004, Chartered of Library and Information Professionals, institución de referencia para os bibliotecarios de Reino Unido

Alfabetización informacional

QUE?

FORMACIÓN DE USUARIOS

Ámbito bibliotecario.

Capacitación dos usuarios para o acceso á información.

EDUCACIÓN DOCUMENTAL

Ámbito bibliotecario e educativo.

Facer aos usuarios competentes no tratamento da información.

ALFABETIZACIÓN INFORMACIONAL

Information Literacy (INFOLIT)

Ámbito bibliotecario e educativo.

Habilidades de busca e localización, de comprender, empregar e comunicar información e lograr coñecemento.

COMPETENCIA INFORMACIONAL

No marco do sistema curricular competencial (DeSeCo). Ámbito educativo.

Habilidade para recoñecer unha necesidade de información e a capacidade de identificar, localizar, avaliar, organizar, comunicar e empregar esta información.

ALFABETIZACIÓN MEDIÁTICA E INFORMACIONAL

Inclúe o mundo dixital e a internet, pero engade os medios de comunicación e as redes sociais.

Alfabetización informacional COMO?

Competencia informacional

Desenvolvimento das capacidades que mobilizam conhecimentos, habilidades e actitudes vencelladas co uso da información nos procedementos de busca, tratamento e comunicación.

Glòria Durban

documentais

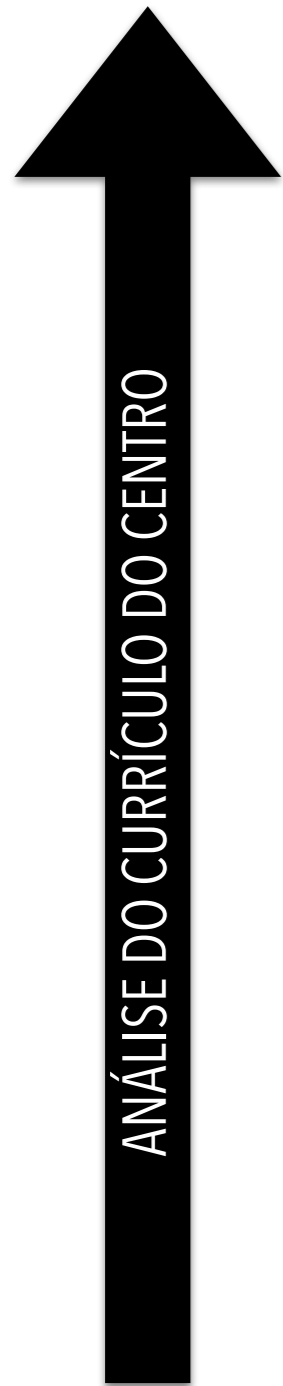
dixitais

lingüísticas

cognitivas

- aprender a comprender a información,
- aprender a estruturar a información,
- aprender a sintetizar a información,
- aprender a comunicar,
- aprender a argumentar.

Alfabetización informacional COMO?

Competencia lingüística

Competencia no tratamento da información e competencia dixital

Competencia en autonomía e iniciativa personal

Competencia para aprender a aprender

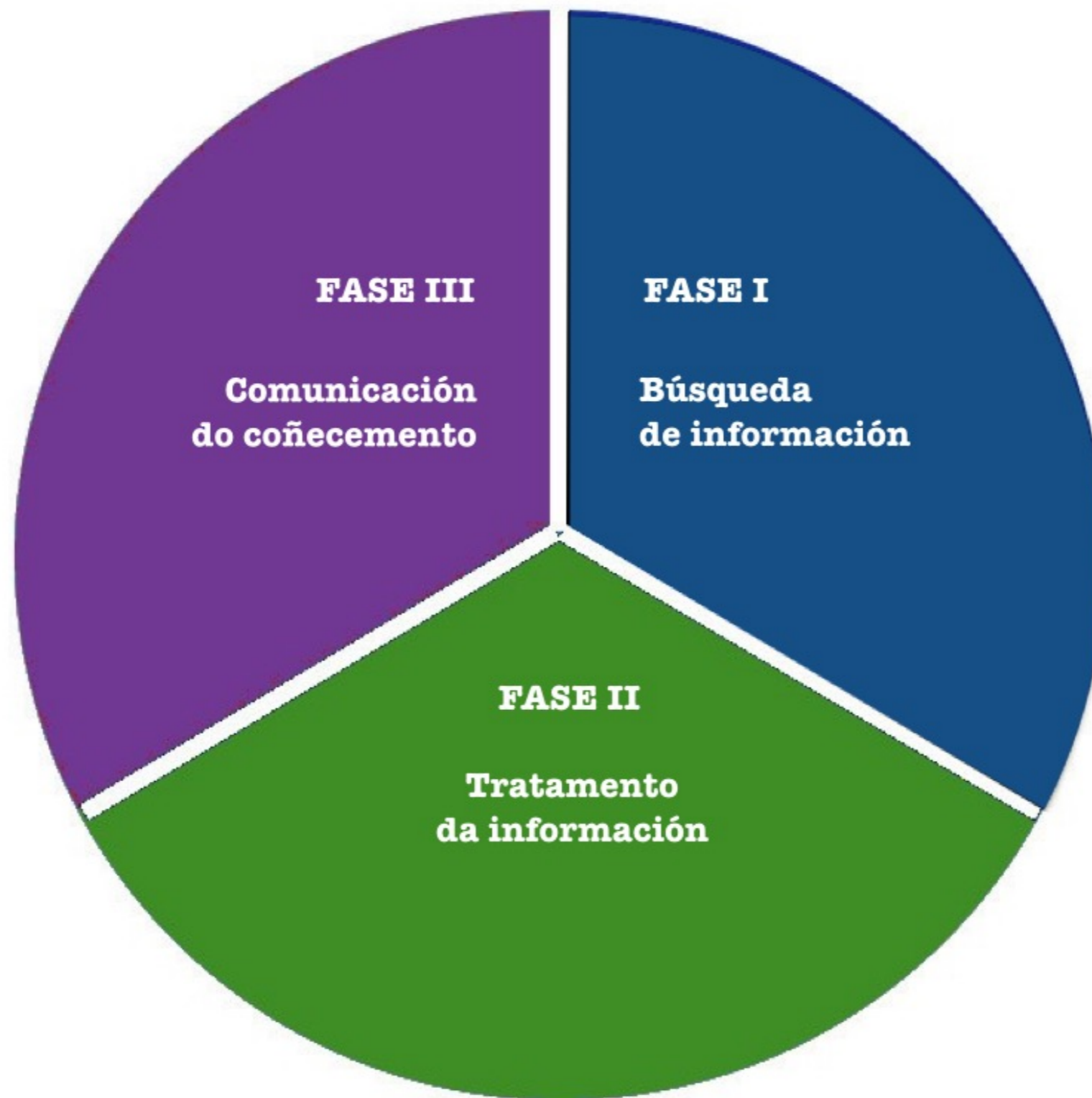
MODELO DAS TRES FASES

CAPACIDADES

habilidades

destrezas

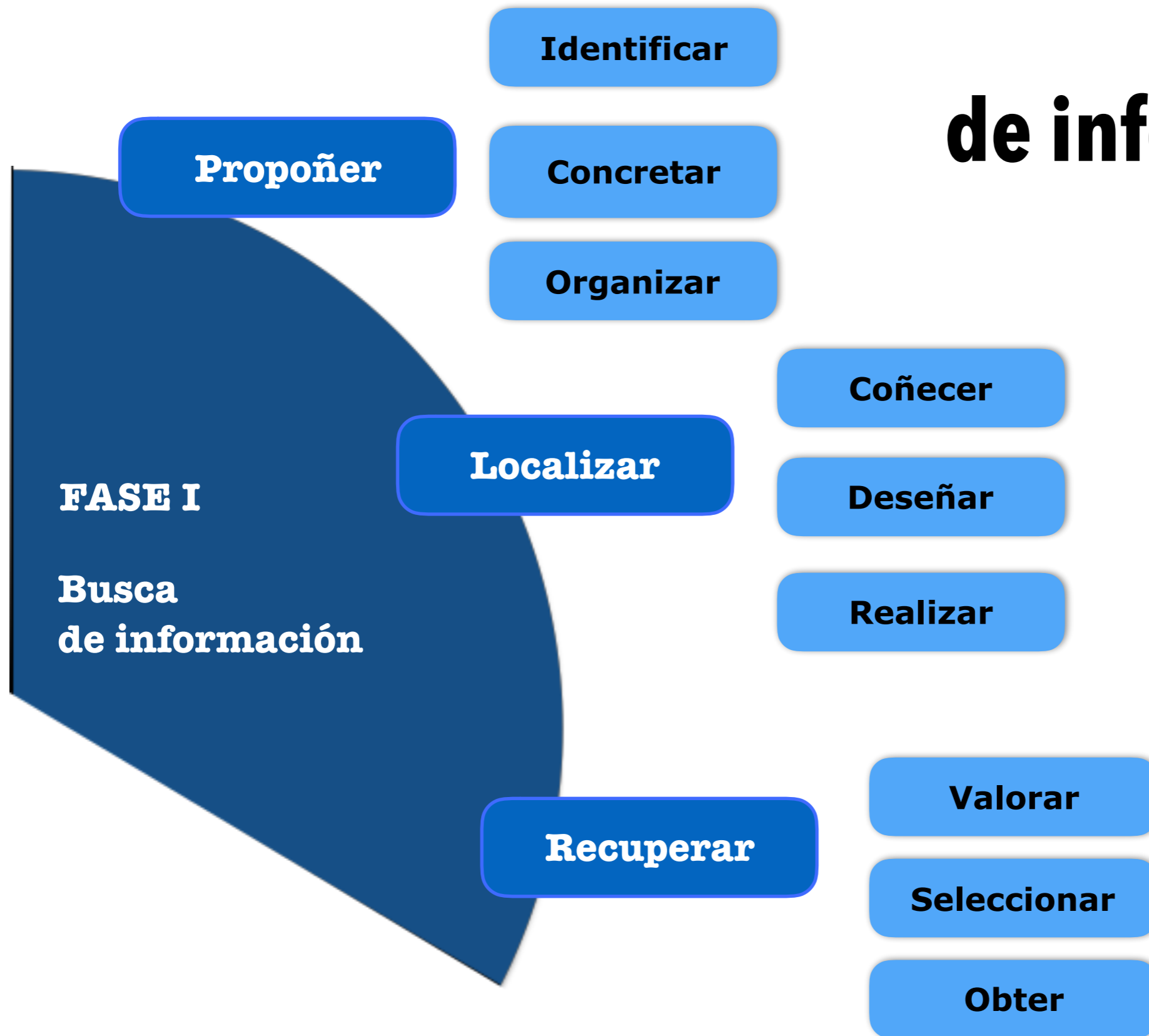
indicadores de destrezas

Alfabetización informacional COMO?

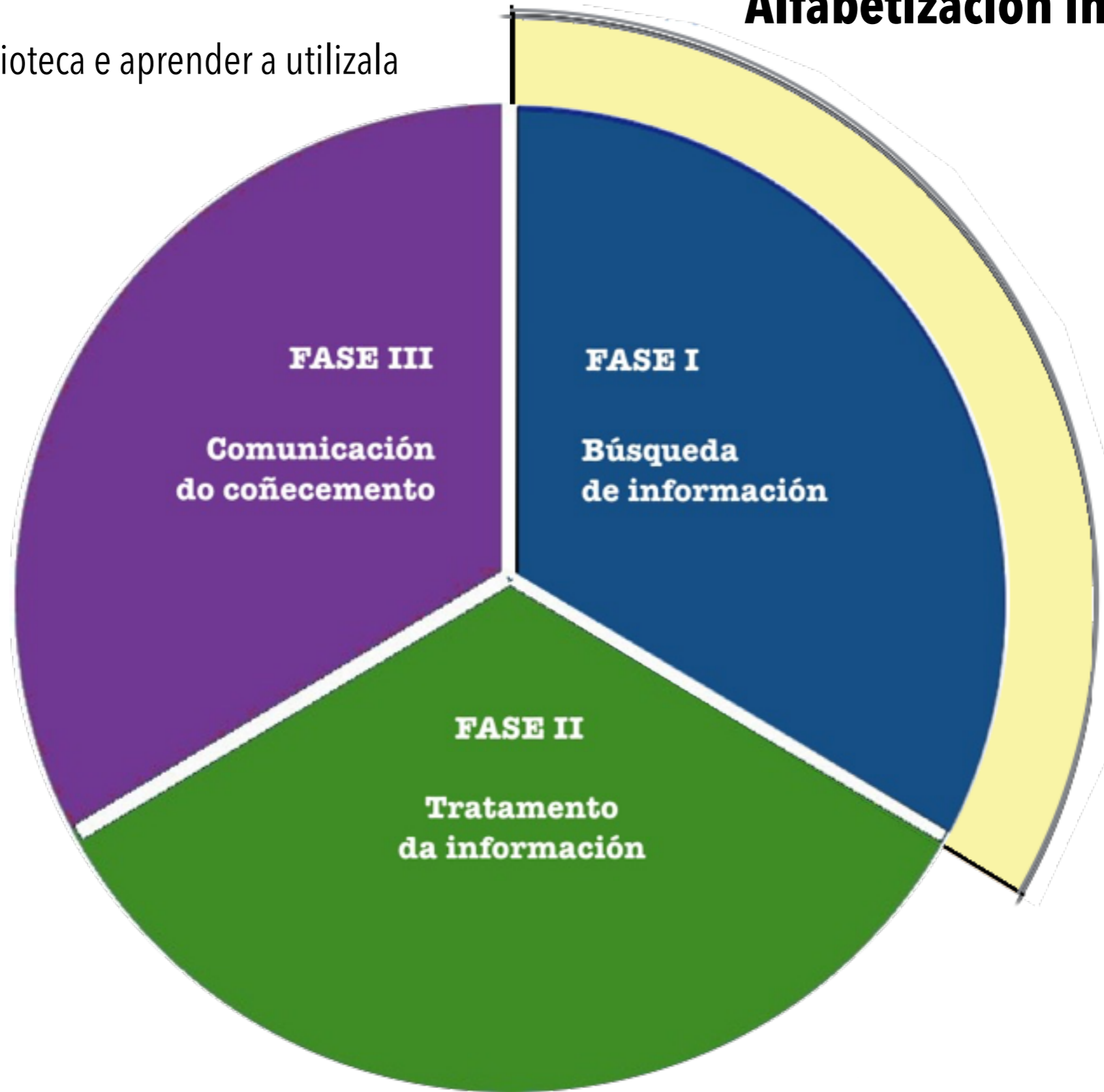
Busca de información

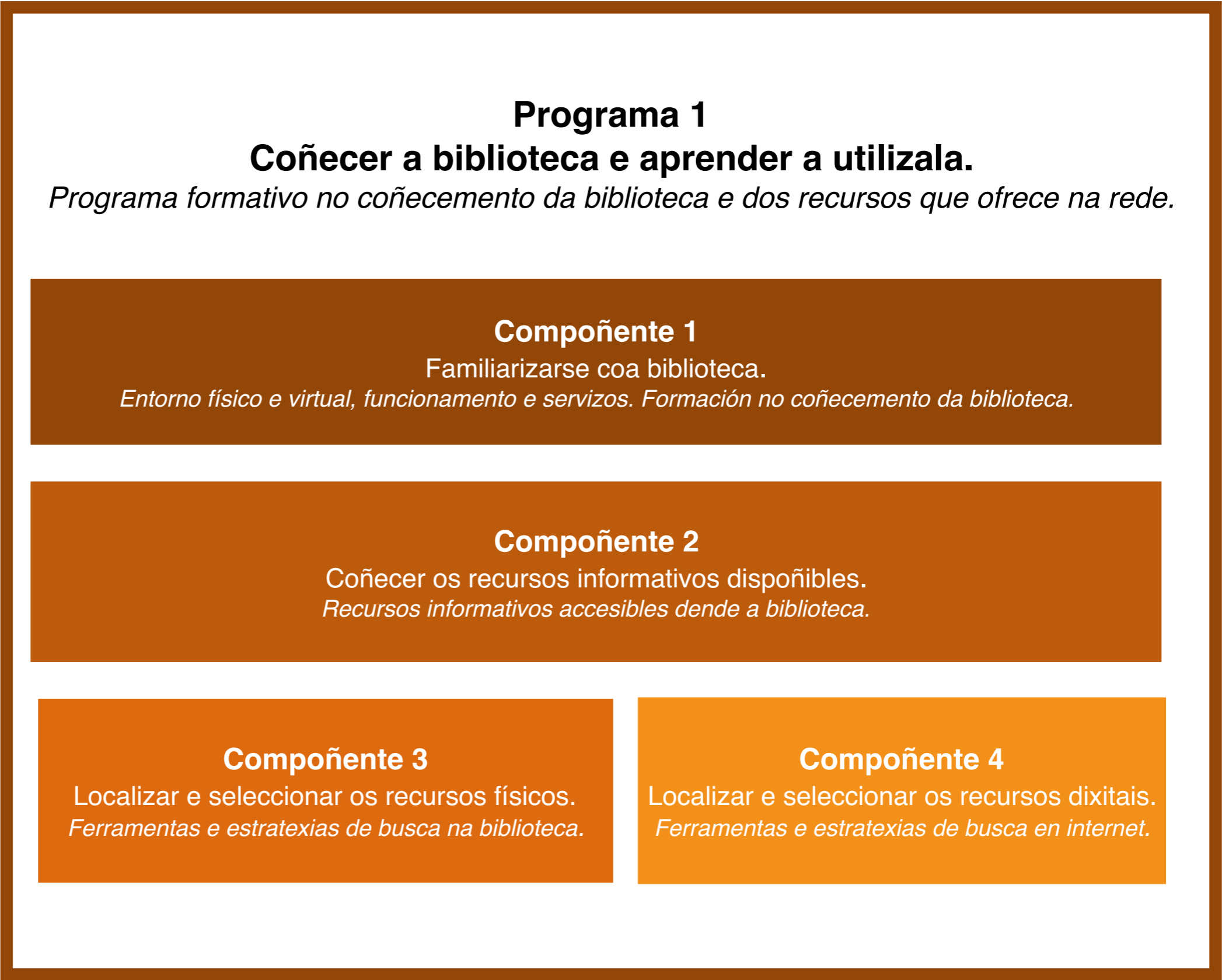
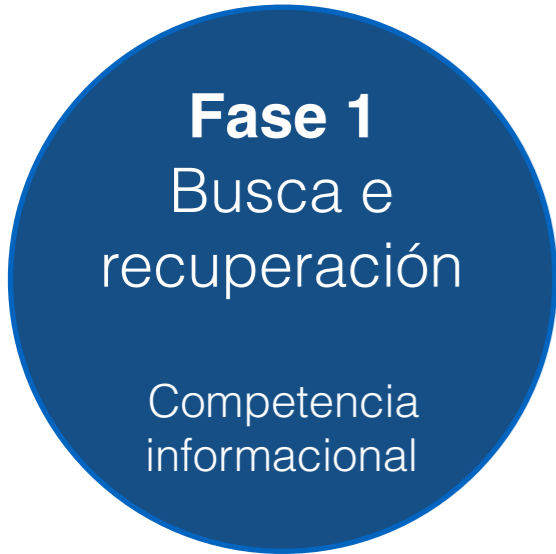

Programa 1

Coñecer a biblioteca e aprender a utilizala

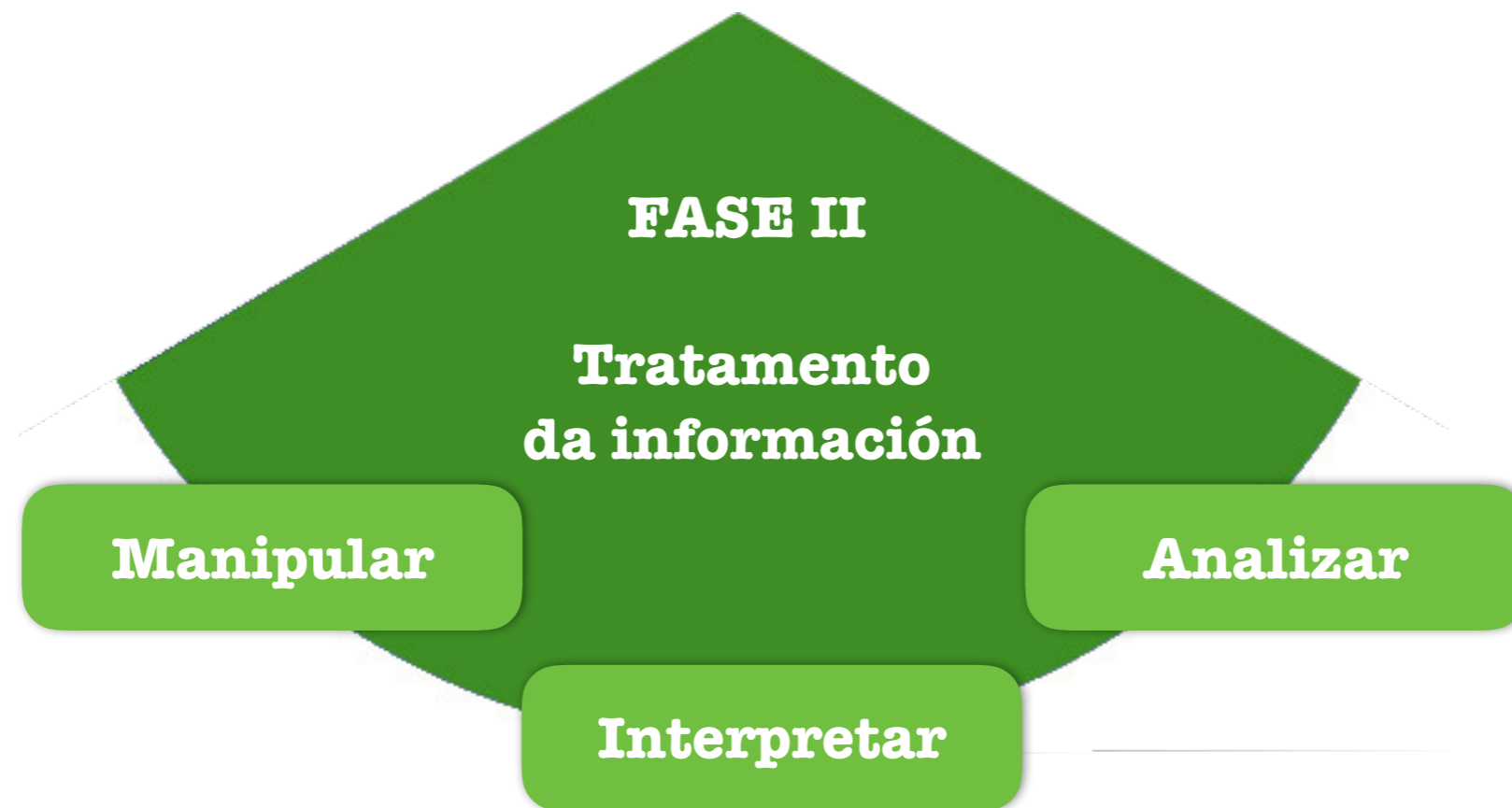
Alfabetización informacional COMO?

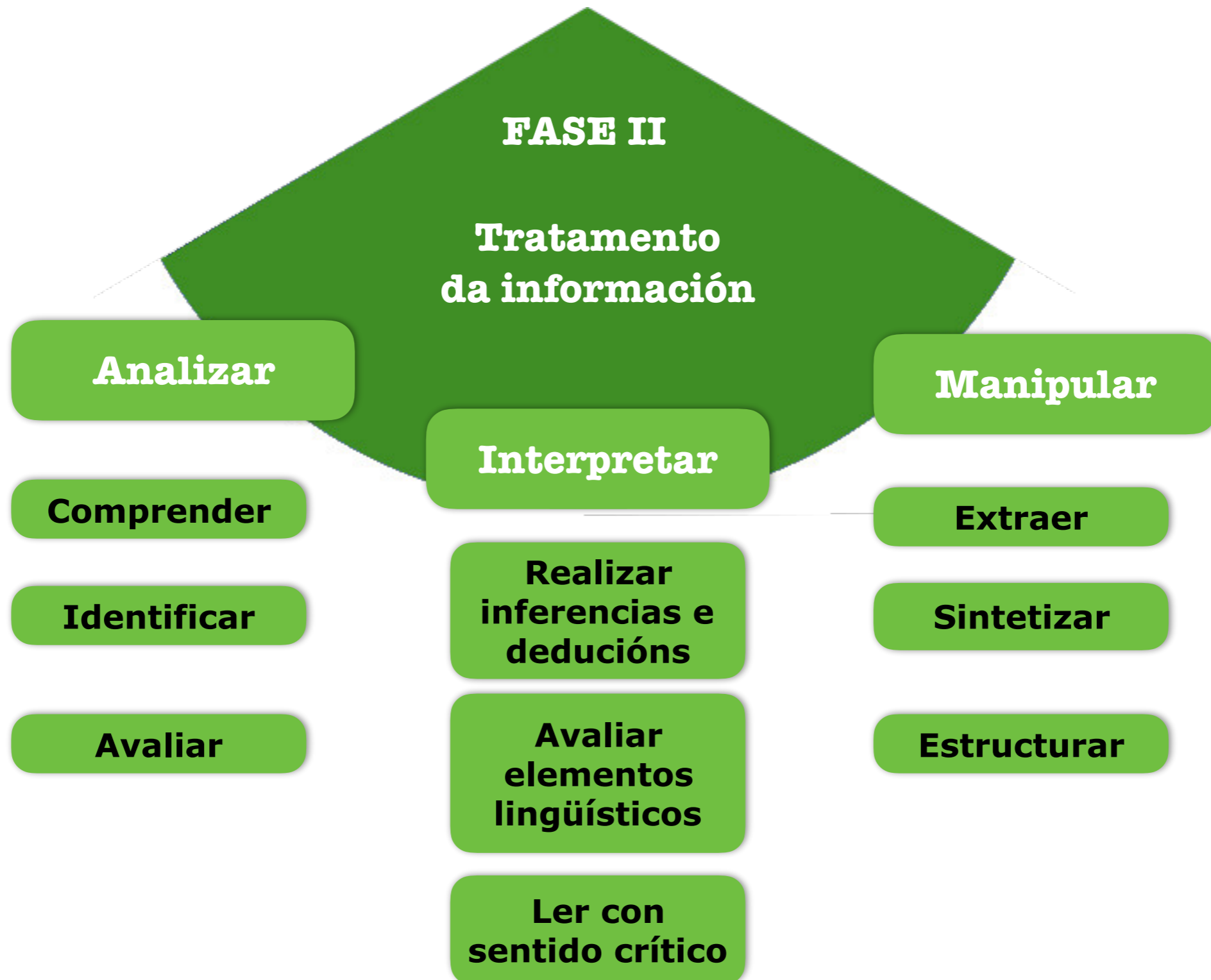

* Desenvolvemento dos compoñentes

Alfabetización informacional COMO?

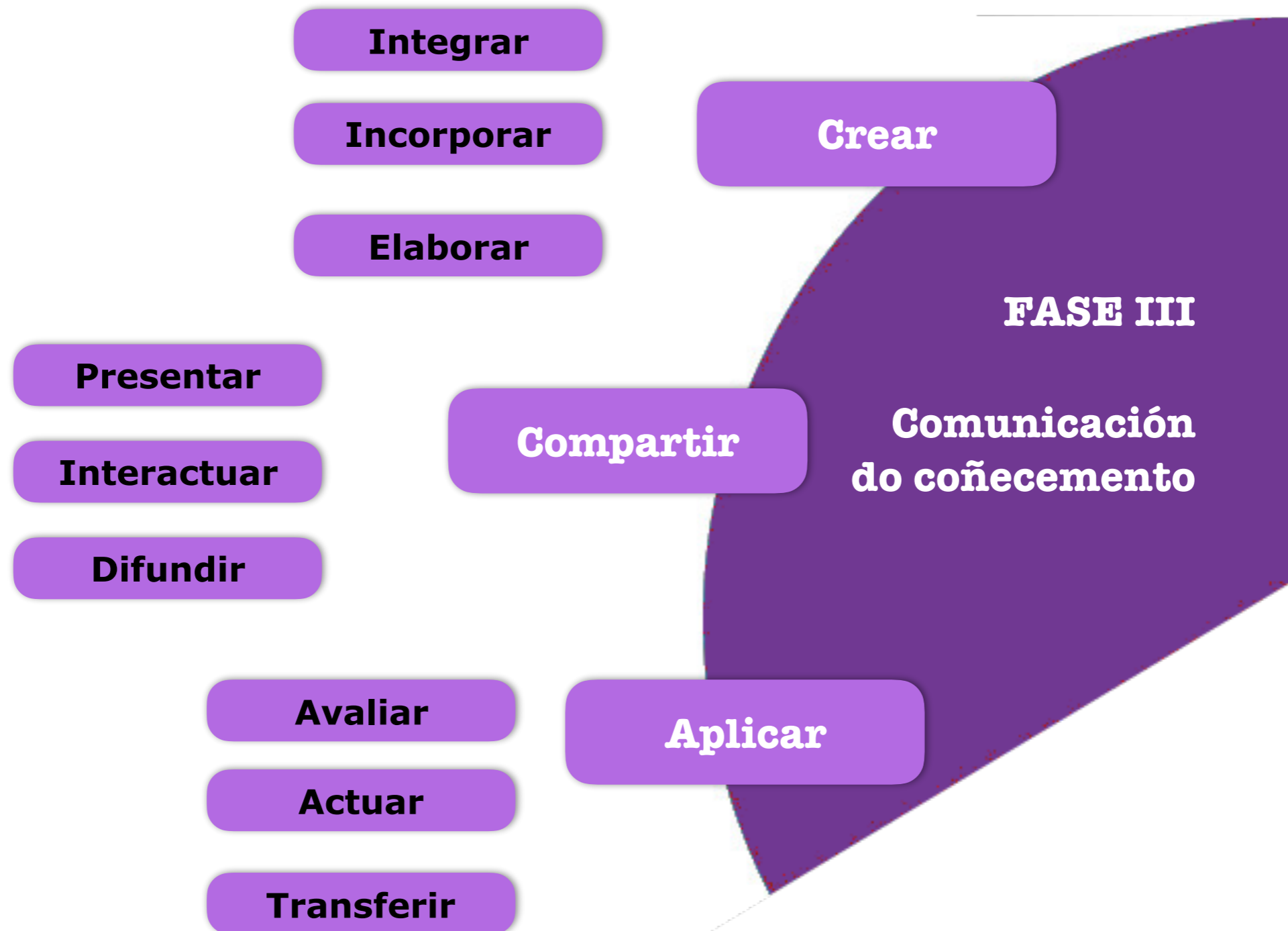
Tratamento da información

Alfabetización informacional COMO?

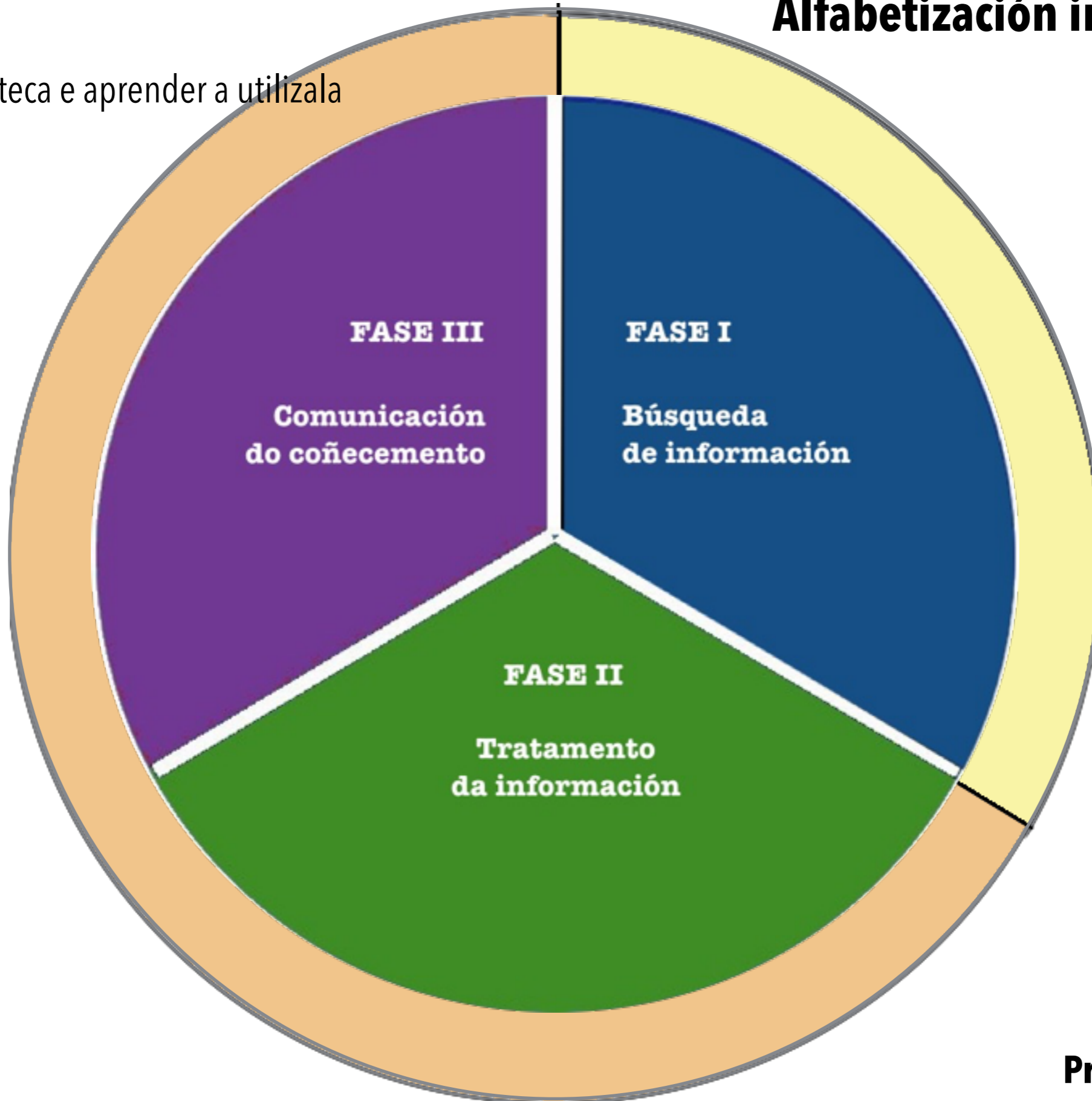
Comunicación da información

Programa 1

Coñecer a biblioteca e aprender a utilizala

Alfabetización informacional COMO?

Programa 2
Aprender a investigar e a utilizar a información

Programa 2

Aprender a investigar e a utilizar a información.

Programa formativo en habilidades e estratexias para aprender a informarse.

Compoñente 1

Organizar e planificar proxectos de investigación.

Habilidades de autorregulación e cooperación. Formación metodolóxica para a realización dun proxecto de investigación.

Compoñente 2

Comprender e reorganizar a información.

Habilidades de análise e síntese de información.

Compoñente 3

Comunicar e compartir o aprendido.

Habilidades de xeración e comunicación de contidos.

Fase 2

Tratamento e
síntese

Competencia
informacional

Fase 3

Comunicación e
aplicación

Competencia
informacional

Como?

Busca de información

1ª FASE

Busca de información

**Recoñecemento
da necesidade de información**
Que busco e por que?

TEMA sobre o que investigar: que sei?
FOCALIZA O TEMA: ata onde quero chegar?
TOMO DECISIONS: Que método de investigación?
Como organizo as ideas?

**Localización e recuperación
da información**
Como e onde atopo a información?

As fontes
Ferramentas e estratexias de busca: onde atopo os documentos?
Localizo e comparo

Avaliación dos resultados
Que atopei do que buscaba?

Selecciono os documentos útiles.
Valoro o contidos deses documentos.
Extrae información e compara.
Anota citas e fontes.

Catálogo

Andeis

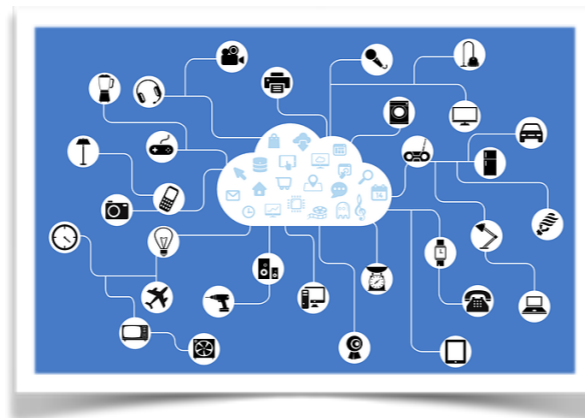

Biblioteca escolar

Libros e monografías

A rede

ALFIN

BUSCADORES

Aplicaciones informáticas que rastrean a web catalogando, clasificando e organizando a información.

Usar os operadores booleanos

Asun Carballo e Mónica Muñoz
para mellorar as túas buscas na Internet

OPERADORES

+
&
AND

OPERADOR * OPERADOR NOT OPERADOR OR

OPERADOR " "

OPERADORES BOOLEANOS

Palabras ou símbolos que conectan de forma lóxica conceptos ou grupo de termos para poder ampliar, limitar ou definir as buscas.

OPERADORES

+
&
AND

expresión xenérica

EXPRESIÓN NA BARRA
DE BUCAS

educar

27.400.000
de resultados

linguaxe natural

EXPRESIÓN NA BARRA
DE BUCAS

¿quién dijo educar a
los hombres no es
como llenar un vaso,
sino como encender
un fuego?

141.000
de resultados

operadores de presencia

EXPRESIÓN NA BARRA
DE BUCAS

educar + vaso + fuego
educar & vaso & fuego
educar AND vaso AND fuego
educar vaso fuego

Os resultados inclúen todos os
temos, independentemente
da súa orde

181.000
de resultados

OPERADOR

*

comodín

EXPRESIÓN NA BARRA DE BUCAS

filosofos mas* de la educacion

Empregado como adxectivo, amosa aquelas páxinas web nas que se fale dos filósofos máis (importantes, destacados, recoñecidos, esquecidos...) de educación

752.000 de resultados

OPERADOR

NOT

operadores de exclusión

EXPRESIÓN NA BARRA DE BUCAS

educar NOT vaso NOT fuego

Os resultados conteñen unicamente o primeiro termo, pero non o segundo nin o terceiro

27.400.000 de resultados

OPERADOR

OR

operadores de alternancia

EXPRESIÓN NA BARRA DE BUCAS

educar OR vaso OR fuego

Os resultados amosan, polo menos, un dos termos

149.000.000 de resultados

OPERADOR

“ “

comillas

EXPRESIÓN NA BARRA
DE BUSCAS

"Educar a los hombres
no es como llenar un
vaso, sino como
encender un fuego"

Amosa resultados que
mostren os mesmos termos
escritos e na mesma orde

3 resultados

- Autoridade
- Contidos
- Actualización
- Organización
- Lexibilidad
- Adecuación
- Navegabilidade

Tipos de páxinas web

.com

Con finalidades comerciais

.gob ou gov

Páxinas governamentais

.edu

Con fins educativos

.net

Relacionadas con internet e as telecomunicacións

.mil

De carácter militar

Extensións: código do país

.gal
Galicia

.es
España

.ar
Arxentina

.uk
Reino Unido

- Autoridade
- Contidos
- Actualización
- Organización
- Lexibilidad
- Adecuación
- Navegabilidade

Recoñecemento

Hai que recoñecer a autoría

BY

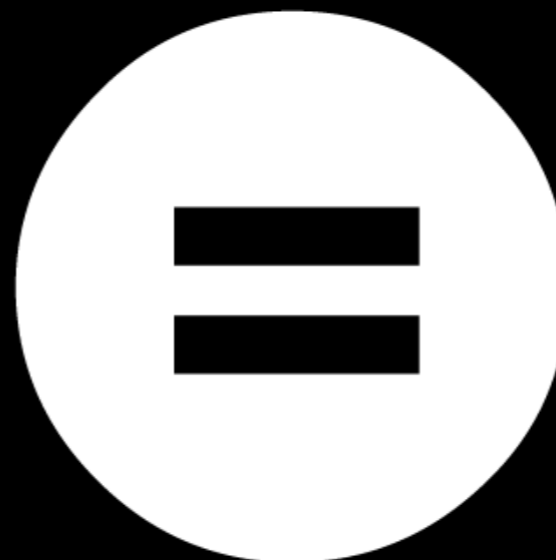
NC

Non comercial

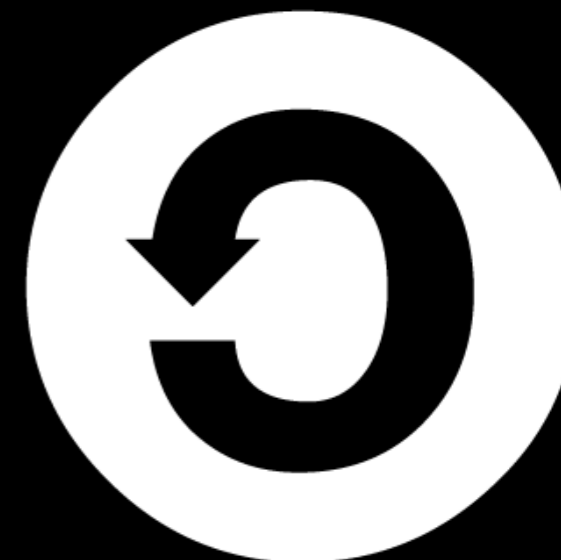
Non se pode copiar, distribuír ou mostrar a obra con intencións comerciais

Sen obras derivadas

Pódese copiar e distribuír a obra exclusivamente como foi creada

ND

SA

Compartir igual

Permite a creación de obras derivadas sempre que se manteña o mesmo tipo de licenza

Referenciar para evitar plaxios

- Utilización das nosas palabras
- Citas bibliográficas
- Recoñecemento da autoría

Busca de información		
Planificación	Trello	Planificación do traballo
Catálogo	Meiga	Localiza a información
Selección de recursos	Pinterest, Padllet	Creación dun portafolio
Almacenamento	Drive	

PARA QUE?

- Para seleccionar recursos.
- Para crear un muro colaborativo.

VANTAXES

- Válido para iPhone, iPad, teléfonos, tabletas Android. Versión web.
- Permite suscripción con gmail.
- É sinxelo e fácil de utilizar.
- O alumnado non ten por que rexistrase.

Buscamos unha imaxe e subímola a PADLET

Tratamento da información

2ª FASE

Tratamento e síntese da información

**Exploración, organización e rexistro dos
contidos seleccionados**

Extrae a información e compara
Anota as fontes e as citas concretas

**Transformación da información en
coñecemento**

Esquema de ideas
Resumo
Redacta o teu texto

Tratamento da información

Texto

Editor de textos, Drive

Subraiado e anotacións

Adobe PDF

Esquemas e mapas conceptuais

Coggle

Nubes de palabras

Word Art

PARA QUE?

- Para subraiar e anotar textos.

PARA QUE?

- Para crear nubes de palabras.

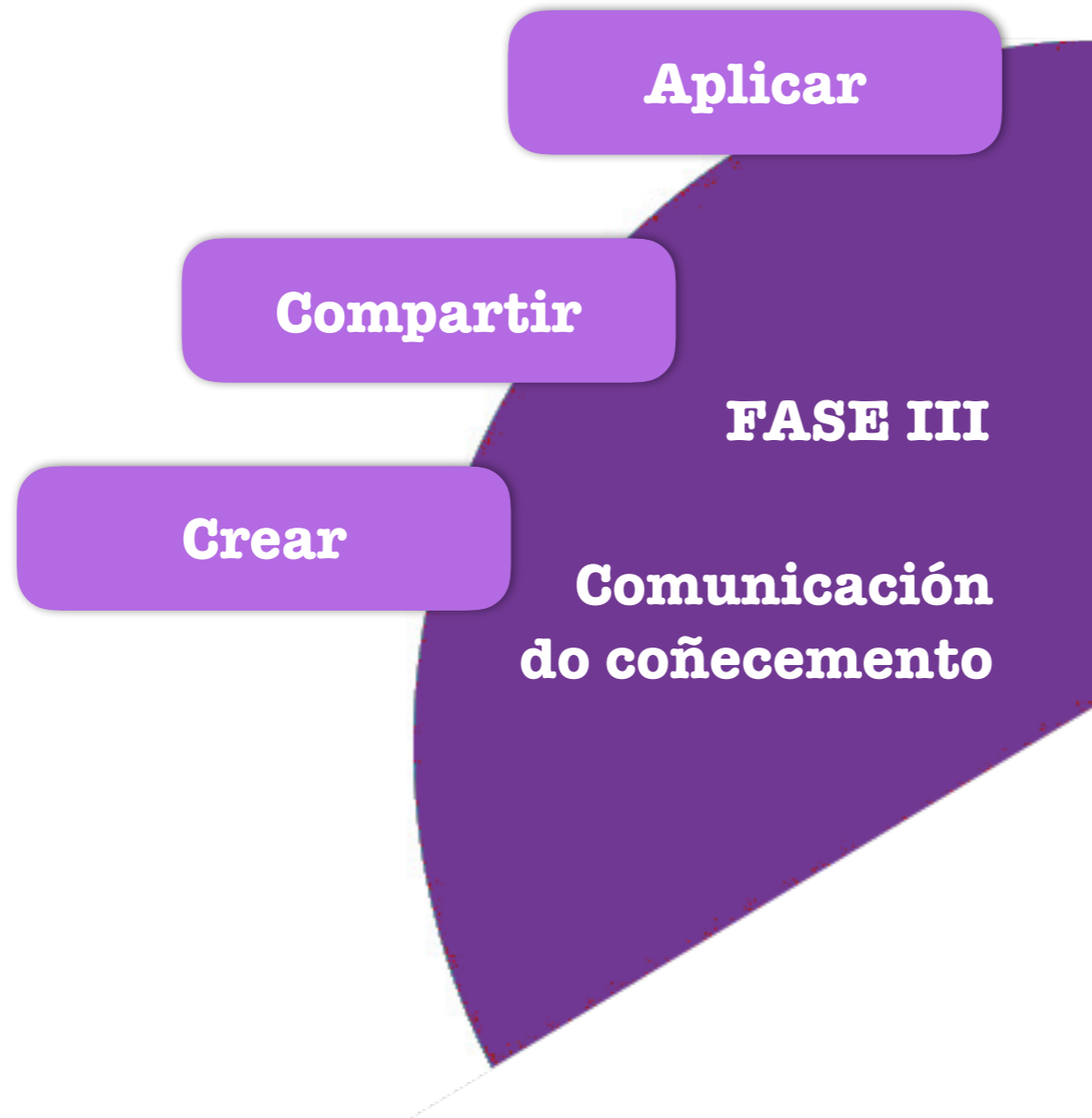

PARA QUE?

- Para crear mapas mentais.

VANTAXES

- Válido para iPhone, iPad, teléfonos, tabletas Android. Versión web.
- Permite suscripción con gmail.
- É sinxelo e fácil de utilizar.

Comunicación da información

3ª FASE

Comunicación da información

Crea

Elabora o guión definitivo
Relaciona toda a información
Inclúe as citas

Comparte

Presenta o produto final

FERRAMENTAS TIC PARA

- Creación de documentos en formato electrónico.
- Creación de presentacións para apoiar unha exposición oral.
- Creación de documentos multimedia.
- Integración das redes sociais na aprendizaxe.
- A realidade aumentada para compartir coñecementos.

Comunicación da información
Documentación

Publicación de contidos

Blog, Google Sites

Documentos dixitais

Issu, Scribd, DRIVE

Documento multimedia

Padlet

Presentacións

Genial.ly, Drive

Comunicación da información

Póster

genial.ly, canva

Cartel interactivo

thinglink

Realidade aumentada

Lector QR, Unitag

PARA QUE?

- Para crear presentacións, carteis, infografías, carteis interactivos...

PARA QUE?

- Para crear carteis, imaxes para redes sociais...

VANTAGES

- Válido para iPhone, iPad, teléfonos, tabletas Android. Versión web.
- Permite suscripción con gmail.
- É sinxelo e fácil de utilizar.

TRABALLAMOS?

1º Escolle unha ou varias destas ferramentas TIC.

2º Sube o resultado ao muro PADLET?

Grazas

BIBLIOGRAFÍA

CARBALLO, Asun e MUÑOZ, Mónica. *Alfabetización informacional (ALFIN) para bibliotecas escolares*. [PLATEGA].

CARBALLO, Asun e MUÑOZ, Mónica. *Cocinando información* [en línea]. Disponible en: <https://sites.google.com/view/cocinando-informacion/cocinamos-informacion>

COMISIÓN TÉCNICA DE BIBLIOTECAS ESCOLARES, 2011. *Marco de referencia para las bibliotecas escolares* [en línea]. Madrid: Ministerio de Educación [consulta: 9 de octubre de 2018]. Disponible en: <http://www.mecd.gob.es/cultura-mecd/dms/mecd/cultura-mecd/areas-cultural/bibliotecas/mc/consejocb/comisiones-tecnicas-de-cooperacion/escolares/Marcoreferenciabescolares.pdf>

DURBAN ROCA, Gloria, CID PROLONGO, Ana e GARCÍA GUERRERO, José, 2012. *Programas para el desarrollo de la competencia informacional articulados desde la biblioteca escolar*. [en línea]: Consejería de Educación. Junta de Andalucía [consulta: 13 de octubre de 2018]. Disponible en: <http://www.juntadeandalucia.es/educacion/webportal/abaco-portlet/content/9e344cda-a851-46bb-b6e1-07aced30d800>

LEY ORGÁNICA 2/2006, de 3 de mayo, de Educación (LOE) [en línea] [consulta: 13 de octubre de 2015]. Disponible en: <https://www.boe.es/buscar/pdf/2006/BOE-A-2006-7899-consolidado.pdf>.

LEY ORGÁNICA 8/2013, de 9 de diciembre, para la mejora de la calidad educativa (LOMCE) [en línea] [consulta: 13 de octubre de 2015]. Disponible en: <https://www.boe.es/boe/dias/2013/12/10/pdfs/BOE-A-2013-12886.pdf>.

UNESCO. *Programa de formación en Alfabetización Mediática e Informacional destinado a los docentes* [en línea] [consulta: 25 de setiembre de 2018]. Disponible en: http://www.unesco.org/new/fileadmin/MULTIMEDIA/HQ/CI/CI/pdf/media_and_information_literacy_curriculum_for_teachers_es.pdf.